

UCHWAŁA NR XLI/287/2024
RADY POWIATU W KAMIENIU POMORSKIM
z dnia 7 marca 2024 r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kamieńskim na lata 2024-2026”.

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),

Rada Powiatu w Kamieniu Pomorskim uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kamieńskim na lata 2024-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kamieńskim na lata 2024-2026” realizowany będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XIII/97/2019 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2020-2025”.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kamieniu Pomorskim.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Sebastian Mamzer

**UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XLI/287/2024
RADY POWIATU W KAMIENIU POMORSKIM
z dnia 7 marca 2024 r.**

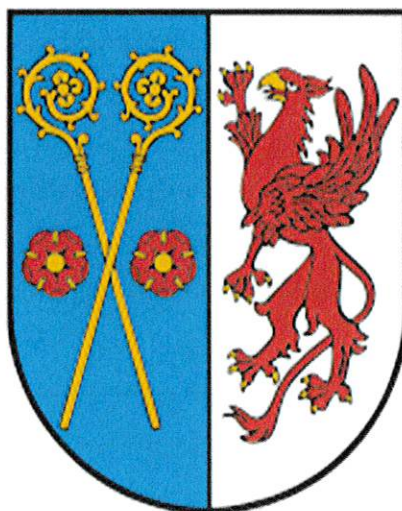
w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Kamieńskim na lata 2024-2026”.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Uchwałą Nr XIII/97/2019 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 20 grudnia 2019 r. przyjęty został do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2020-2025”. W dniach 2-4 października 2023r. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w trakcie przeprowadzonej kontroli pouczył jednostkę o konieczności bezzwłocznej aktualizacji i dostosowania programu do obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest uzasadnione.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024-2026

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Podstawy prawne realizacji Programu.....	3
III.	Definicja przemocy, rodzaje i formy przemocy domowej.....	4
	3.1. Czynniki ryzyka przemocy ryzyka przemocydomowej.....	5
	3.2. Skutki przemocy domowej.....	5
IV.	Diagnoza problemu przemocy w Powiecie Kamieńskim – badania własne.....	6
	4.1. Dane statystyczne zjawiska przemocy w grupach rówieśniczych poszczególnych szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu kamieńskiego.....	9
	4.2. Analiza pytań otwartych.....	13
	4.3. Rekomendacje dla szkół.....	14
V.	Adresaci Programu.....	15
VI.	Cele programu.....	15
VII.	Realizatorzy i partnerzy działań ujętych w Programie.....	17
VIII.	Źródła finansowania.....	18
IX.	Monitoring i ewaluacja Programu.....	18
X.	Baza teleadresowa instytucji udzielających wsparcia osobom dotkniętym przemocą na terenie powiatu kamieńskiego.....	18
XI.	Spodziewane efekty.....	21
XII.	Spis tabel.....	21
XIII.	Bibliografia.....	21

I. WPROWADZENIE

Podstawowym zadaniem każdego samorządu powinno być jak najszybsze reagowanie oraz skuteczna pomoc dla osób doznających przemocy, bez względu na płeć, wiek czy status społeczny. Przemoc w rodzinie jest tematem bardzo rozległym dlatego wymaga dokładnej diagnozy oraz dostosowania odpowiedniej pomocy.

Opracowanie niniejszego Programu wynika z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmiany w przepisach, wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).

Niniejszy program stanowi nową perspektywę dla kierunków działań wyznaczonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kamieńskim na lata 2020-2025.

Skierowany jest do osób doznających przemocy domowej z terenu powiatu kamieńskiego, a także do przedstawicieli poszczególnych jednostek organizacyjnych zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej.

Założenia programu zostały poprzedzone diagnozą zjawiska przemocy w powiecie kamieńskim zarówno w rodzinach jak i w grupach rówieśniczych uczniów wybranych szkół ponadpodstawowych powiatu kamieńskiego.

Wdrożenie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Powiecie Kamieńskim na lata 2024-2026 ma na celu zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, a tym samym ograniczenie zjawiska oraz zapewnienie skutecznej ochrony osobom i rodzinom dotkniętym bądź zagrożonym przemocą.

II. PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809, ze zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127 ze zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

III. DEFINICJA PRZEMOCY, RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa jest powszechnie występującym problemem zarówno na świecie, jak i w naszym społeczeństwie. Celem przemocy jest wyrządzenie osobie, przeciw której jest skierowana, krzywdy, bólu, cierpienia, poniżenia. Jest zawsze zamierzona i świadoma, ma na celu podporządkowanie i kontrolowanie osoby, wobec której jest kierowana. Przemoc zawsze narusza prawa i dobra osobiste drugiego człowieka. Doświadczają jej osoby w każdym wieku, bez względu na płeć czy status społeczny. Charakteryzują ją specyficzne kryteria takie jak: intencjonalność, asymetria sił, naruszenie dóbr i praw drugiego człowieka oraz powodowanie szkody i cierpienia.

Przemoc jest rodzajem relacji, w której jedna ze stron zostaje podporządkowana drugiej. Zauważalna jest również powtarzalność zachowań występująca w trzech fazach. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badająca kobiety doznające przemocy w rodzinie podzieliła je na:

1. fazie **napięcia**, kiedy zaczyna pojawiać się agresja;
2. fazie **ostrej przemocy**, a więc wybuchu nagromadzonej agresji;
3. fazie **„miodowego miesiąca”**, w której osoba stosująca przemoc przeprosza i obiecuje poprawę.

Najczęściej w drugiej fazie osoby doznające przemocy szukają pomocy, wzywają policję, bądź uciekają do specjalistycznych ośrodków interwencyjnych lub wspierających, jednak większość tych osób już w trzeciej fazie wycofuje się z oskarżeń licząc na poprawę osoby stosującej przemoc, łudząc się, że odzyskały kontrolę nad sytuacją w swoim życiu.

Wiele osób doznających przemocy ma przekonanie, że same sobie poradzą. W tym celu podejmują wiele różnych działań. Próbuje rozmawiać z agresorem domowym, unikają ataku poprzez wyjście z domu bądź chwilową ucieczkę z niego. Czasem szukają wsparcia w dalszej rodzinie lub wśród znajomych. Niestety zdarza się też, zwłaszcza gdy przemoc domowa ma miejsce przez wiele lat, że osoby doznające jej posuwają się do odwzajemnienia tego aktu.

Nowelizacja ustawy na nowo zdefiniowała przemoc domową oraz wskazała dwie nowe formy w postaci przemocy ekonomicznej oraz tzw. cyberprzemocy. Przemocą domową jest jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.

Biorąc pod uwagę powyższe należy dodać, iż przemoc dodatkowo możemy podzielić na czynną i bierną oraz gorącą i chłodną. Czynna ma miejsce wówczas, gdy agresor bezpośrednio atakuje ofiarę, bierna

zaś gdy gniew manifestowany jest brakiem zainteresowania ofiarą (zaniedbania w sferze psychicznej i fizycznej).

Przemoc gorąca to przemoc natadowana złością i gniewem, w której występuje manifestacja różnych form ekspresji poprzez krzyki, wyzwiska czy rękoczyny. Charakteryzuje się zarówno szybkim wybuchem jak i szybkim przebiegiem.

Przemoc chłodna charakteryzuje się działaniem z premedytacją, nacechowana jest emocjami, które są kontrolowane.

3.1. CZYNNIKI RYZYKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Czynniki ryzyka przemocy domowej należy rozpatrywać wielowymiarowo biorąc pod uwagę czynniki mogące na nią wpływać. Znajomość ryzyka pozwoli na prawidłowe diagnozowanie sytuacji oraz dostosowanie planu pomocy.

Na potrzeby niniejszego programu rozróżnimy 4 wymiary mające wpływ na zwiększenie ryzyka wystąpienia przemocy.

1. **Wymiar materialny:** np. obserwowanie przemocy ekonomicznej we wczesnym dzieciństwie lub doświadczanie manipulacji materialnymi środkami w celu zapewnienia lojalności wobec jednego z rodziców,
2. **Wymiar rodzinny:** np. doświadczanie przemocy w dzieciństwie, rodzice mało zaangażowani w relacje z dzieckiem, brak więzi emocjonalnych, dziedziczenie wzorca przemocy, wykorzystywanie w rodzinie, manipulacja emocjami dziecka, różnorodność problemów występująca jednocześnie: uzależnienia, ubóstwo,
3. **Wymiar osobowościowy:** np. zaburzenia osobowości, uzależnienia, niska samoocena, dezadaptacyjność, potrzeba dominacji,
4. **Wymiar makrosystemowy:** np. przyzwolenie społeczne na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci, stereotypy w obszarze dominacji mężczyzn nad kobietami, rodziców nad dziećmi, dyskryminacja.

3.2 SKUTKI PRZEMOCY DOMOWEJ

Każdy specjalista, każda osoba, każdy z nas wie, że przemoc domowa czy rówieśnicza powoduje, iż człowiek doznający przemocy ponosi niewyobrażalne i tragiczne w skutkach konsekwencje. Myśląc o zjawisku przemocy lub widząc ją naocznie jesteśmy w stanie rozpoznać jedynie jej fizyczne skutki, siniaki, rozciętą wargę, zniszczone ubranie. Nie zastanawiamy się jednak jakie spustoszenie dzieje się w sferze emocjonalnej, poznawczej, behawioralnej czy chociażby biologicznej. Na potrzeby programu właśnie te obszary zostaną scharakteryzowane (**TABELA NR 1**). Są to przykłady ogólne, jednak pokazujące jak przemoc wpływa na funkcjonowanie naszego ciała i psychiki.

TABELA NR 1. Charakterystyka obszarów

OBSZAR	SKUTKI DOZNAWANIA PRZEMOCY
EMOCJONALNY	✓ niskie poczucie własnej wartości ✓ brak przynależności do osób bliskich

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ depresja oraz zaburzenia lękowe ✓ uzależnienia chemiczne ✓ depersonalizacja, ✓ lęk przed odrzuceniem i zależność od innych ✓ poczucie winy ✓ wstyd
POZNAWCZY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ problemy z pamięcią i koncentracją. ✓ ucieczka od realnego życia w świat fantazji
BEHAWIORALNY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nadmierne pobudzenie ✓ zachowania agresywne ✓ rezygnacja z działania (syndrom wyuczonej bezradności) ✓ tiki, drżenie rąk
BIOLOGICZNY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bezsenność, koszmary senne, ✓ utrata apetytu lub emocjonalne objadanie się, ✓ nawracające bóle różnych części ciała ✓ nietrzymanie, wymioty, biegunki

IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W POWIECIE KAMIEŃSKIM – BADANIA WŁASNE.

W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy istotną rolę odgrywa przeprowadzenie diagnozy zjawiska przemocy. Do zdiagnozowania skali przemocy na terenie powiatu kamieńskiego posłużyły dane statystyczne z okresu obejmującego lata: 2020-2022, zebrane z Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim oraz z Zespołów Interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu kamieńskiego. Poza tym w celu zdiagnozowania skali zjawiska przemocy w grupach rówieśniczych opracowano i przeprowadzono ankiety wśród uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu. Uczniowie wypełniali ankiety anonimowo. Dane zostały przedstawione w tabeli nr 2, 3

TABELA NR 2. Dane statystyczne z Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego

Gmina Kamień Pomorski					
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość wszczętych procedur „NK”			32	23	21
w tym zainicjowanych przez	policję		25	17	15
	Jednostki pomocy społecznej		7	5	2
	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych		-	-	-
	Służbę zdrowia		-	-	-
	oświatę		-	1	4
	inne		-	-	-
Liczba zakończonych procedur „NK”	w tym powodu	braku zasadności	4	4	5
		ustania przemocy w rodzinie	37	37	20

Ilość osób, które doznały przemocy domowej		kobiety	66	24	18
		mężczyźni	73	3	3
		dzieci	65	12	9
		Łącznie ilość osób	204	39	30
Gmina Dziwnów					
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość wszczętych procedur „NK”			1	6	4
w tym zainicjowanych przez	policję		-	6	3
	Jednostki pomocy społecznej		1	-	1
	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych		-	-	-
	Służbę zdrowia		-	-	-
	oświatę		-	-	-
	inne		-	-	-
Liczba zakończonych procedur „NK”	w tym z powodu	braku zasadności	-	3	1
		ustania przemocy w rodzinie	1	2	2
Przesłane zgodnie z właściwością do innego ZI		-	1		
Ilość osób, które doznały przemocy domowej	kobiety		1	4	3
	mężczyźni		-	1	1
	dzieci		-	-	-
	Łącznie ilość osób		1	5	4
Gmina Golczewo					
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość wszczętych procedur „NK”			13	17	10
w tym zainicjowanych przez	policję		12	12	7
	Jednostki pomocy społecznej		1	5	3
	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych		-	-	-
	Służbę zdrowia		-	-	-
	oświatę		-	-	-
	inne		-	-	-
Liczba zakończonych procedur „NK”	w tym z powodu	braku zasadności	1	2	0
		ustania przemocy w rodzinie	8	18	5
Ilość osób, które doznały przemocy domowej	kobiety		11	11	10
	mężczyźni		2	4	1
	dzieci		7	0	5
	Łącznie ilość osób		20	15	16
Gmina Międzyzdroje					
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ilość wszczętych procedur „NK”			26	20	16
w tym zainicjowanych przez	policję		12	12	8
	Jednostki pomocy społecznej		10	5	6

			Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	1	2	1
			Służbę zdrowia	2	-	-
			oświatę	1	1	1
			inne	-	-	-
Liczba zakończonych procedur „NK”	w tym z powodu	braku zasadności	7	16	2	
		ustania przemocy w rodzinie	15	1	20	
Ilość osób, które doznały przemocy domowej	kobiety		27	23	26	
	mężczyźni		4	3	4	
	dzieci		19	25	19	
	Łącznie ilość osób		50	51	49	
Gmina Wolin						
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	
Ilość wszczętych procedur „NK”			24	18	11	
w tym zainicjowanych przez	policję		23	14	9	
	Jednostki pomocy społecznej		1	2	1	
	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych		-	-	-	
	Służbę zdrowia		-	-	-	
	oświatę		-	2	1	
	inne		-	-	-	
liczba zakończonych procedur „NK”	w tym z powodu	braku zasadności	8	2	1	
		ustania przemocy w rodzinie	10	11	18	
Ilość osób, które doznały przemocy domowej	kobiety		24	17	10	
	mężczyźni		-	1	-	
	dzieci		2	-	1	
	Łącznie ilość osób		26	18	11	
Gmina Świerżno						
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	
Ilość wszczętych procedur „NK”			23	13	11	
w tym zainicjowanych przez	policję		16	9	6	
	Jednostki pomocy społecznej		4	3	4	
	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych		-	-	-	
	Służbę zdrowia		-	-	-	
	oświatę		2	1	1	
	Inne (NK przekazana z innego ZI)		1	-	-	
Liczba zakończonych procedur „NK”	w tym z powodu	braku zasadności	6	-	4	
		ustania przemocy w rodzinie	94- kontynuacja z roku 2019	98- kontynuacja z roku 2020	24- kontynuacja z roku 2021	
	kobiety		14	6	9	
	mężczyźni		1	1	1	

Ilość osób, które doznały przemocy domowej	dzieci	3	1	7
	łącznie ilość osób	18	8	17

Opracowano na podstawie danych Zespołów Interdyscyplinarnych

Z powyższych danych wynika z nich, że najwyższy wskaźnik występowania przemocy przypada na gminę Kamień Pomorski i Międzyzdroje, a najniższy - na gminę Dziwnów. Na 582 osoby doznające przemocy w powiecie kamieńskim w latach 2020-2022 aż 273, czyli 46,9% to osoby z gminy Kamień Pomorski i 150 osób czyli 25,7% z gminy Międzyzdroje. W roku 2022 tych osób w stosunku do poprzednich dwóch lat było najmniej, jednak mimo wszystko wskaźnik procentowy osób doznających przemocy jest największy w obu wymienionych gminach. Również liczba procedur NK najwyższa jest w Kamieniu Pomorskim w porównaniu z innymi gminami. Ma jednak ona tendencję malejącą na przestrzeni lat 2020-2022.

W roku 2020 liczba wszczętych procedur NK w całym powiecie wynosiła 119, w roku 2021- 97, natomiast w roku 2022 – 73.

TABELA NR 3. Dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim

Interwencje domowe związane ze stosowaniem przemocy	
2020	275
2021	268
2022	469

Opracowano na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim

4.1. Dane statystyczne zjawiska przemocy w grupach rówieśniczych poszczególnych szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu kamieńskiego

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy w grupie rówieśniczej, przeprowadzono ankiety na temat doznawanej przemocy wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w powiecie kamieńskich. Na pytania ankietowe odpowiadali uczniowie:

- Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim,
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim,
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach,
- Społecznego Liceum im. prof. Piotra Zaremby w Dziwnowie,
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wolinie.

Badanie zostało przeprowadzone przy użyciu ankiety papierowej. Celem przeprowadzanie badania było sprawdzenie stopnia i rodzaju doświadczanej przemocy przez uczniów w szkołach.

TABELA NR 4. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Kamieniu Pomorskim

Ankiety wypełniło 50 uczniów w wieku od 14 do 17 lat.

Rok urodzenia ucznia	2006 17 lat	2007 16 lat	2008 15 lat	2009 14 lat
Liczba uczniów wypełniających ankietę z podziałem na wiek	16	18	10	6

Liczba uczniów, którzy doznali przemocy rówieśniczej z podziałem na wiek	13	15	10	6
Skala zjawiska z podziałem na częstotliwość jej występowania (do analizy wykorzystano dane dotyczące odpowiedzi zawierających określenie: rzadko, czasami, często. Pytania dotyczyły przewisk, krzyków, oczerniania, uderzania w twarz, plucia, gróźb, oszczerstw, działań wbrew woli, niszczenia rzeczy osobistych, eliminacji z grupy)	Rzadko 21 Odpowiedzi Czasami 16 odpowiedzi Często 3 odpowiedzi	Rzadko 24 Odpowiedzi Czasami 31 Odpowiedzi Często 21 odpowiedzi	Rzadko 15 Odpowiedzi Czasami 14 Odpowiedzi Często 4 odpowiedzi	Rzadko 5 Odpowiedzi Czasami 4 Odpowiedzi Często 1 odpowiedzi
Ilość uczniów którzy doznali przemocy rówieśniczej ogółem	42 (84%)			

Z powyższych danych wynika, że na 50-ciu ankietowanych uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Kamieniu Pomorskim 42 osoby (84%) doznały przemocy rówieśniczej. Wynik dotyczy zarówno przemocy psychicznej jak i fizycznej. Tak wysoki wynik zmusza do podjęcia konkretnych działań wśród młodzieży, mających na celu zapobieganie przemocy. Bardzo ważne jest uświadamianie młodzieży w temacie przeciwdziałania zjawisku przemocy poprzez prowadzenie w szkołach zajęć edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy, rozpowszechnianie wśród młodzieży ulotek na temat sposobów zapobiegania przemocy, konieczności zwracania się o pomoc do odpowiednich instytucji w przypadku zaistnienia zjawiska przemocy i upowszechniania adresów miejsc, w których można szukać pomocy w przypadku doznania aktów przemocy.

TABELA NR 5. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kamieniu Pomorskim

Ankietę wypełniło 51 uczniów w wieku od 15 do 18 lat.

Rok urodzenia ucznia	2005 18 lat	2006 17 lat	2007 16 lat	2008 15 lat
Liczba uczniów wypełniających ankietę z podziałem na wiek	3	23	13	12
Liczba uczniów, którzy doznali przemocy rówieśniczej z podziałem na wiek	3	15	9	8
Skala zjawiska z podziałem na częstotliwość jej występowania (do analizy wykorzystano dane dotyczące odpowiedzi zawierających określenie: rzadko, czasami, często. Pytania dotyczyły przewisk, krzyków, oczerniania, uderzania w twarz, plucia, gróźb, oszczerstw, działań wbrew woli, niszczenia rzeczy)	Rzadko 8 odpowiedzi Czasami 1 Odpowiedzi Często 0 odpowiedzi	Rzadko 19 odpowiedzi Czasami 15 Odpowiedzi Często 18 odpowiedzi	Rzadko 9 odpowiedzi Czasami 11 Odpowiedzi Często 2 odpowiedzi	Rzadko 11 odpowiedzi Czasami 11 Odpowiedzi Często 5 odpowiedzi

osobistych, eliminacji z grupy				
Ilość uczniów którzy doznali przemocy rówieśniczej ogółem	35 (69%)			

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieniu Pomorskim na 51 ankietowanych uczniów 35 uczniów (ok. 69%) doznało przemocy rówieśniczej. Podobnie jak w liceum była to przemoc psychiczna i fizyczna.

Jest to równie wysoki wynik, wskazujący na pilną potrzebę wprowadzenia działań naprawczych.

TABELA NR 6. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach

Ankietę wypełniło 47 uczniów w wieku od 14 do 19 lat.

Rok urodzenia ucznia	2004 19 lat	2005 18 lat	2006 17 lat	2007 16 lat	2008 15 lat	2009 14 lat
Liczba uczniów wypełniających ankietę z podziałem na wiek	7	12	7	12	6	3
Liczba uczniów, którzy doznali przemocy rówieśniczej z podziałem na wiek	4	9	6	6	4	2
Skala zjawiska z podziałem na częstotliwość jej występowania (do analizy wykorzystano dane dotyczące odpowiedzi zawierających określenie: rzadko, czasami, często. Pytania dotyczyły przezwisk, krzyków, oczerniania, uderzania w twarz, plucia, gróźb, oszczerstw, działań wbrew woli, niszczenia rzeczy osobistych, eliminacji z grupy	Rzadko 5 Odpowiedzi Czasami 4 Odpowiedzi Często 0 odpowiedzi	Rzadko 10 Odpowiedzi Czasami 18 Odpowiedzi Często 6 odpowiedzi	Rzadko 5 Odpowiedzi Czasami 11 Odpowiedzi Często 6 odpowiedzi	Rzadko 7 Odpowiedz i Czasami 7 Odpowiedzi Często 5 odpowiedzi	Rzadko 10 Odpowiedzi Czasami 5 Odpowiedzi Często 3 odpowiedzi	Rzadko 4 Odpowiedzi Czasami 1 Odpowiedź Często 0 odpowiedzi
Ilość uczniów którzy doznali przemocy rówieśniczej ogółem	31 (66%)					

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach na 47 ankietowanych uczniów 31(66%) doznało przemocy rówieśniczej. Jest to równie wysoki wynik, wymagający wprowadzenia edukacji antyprzemocowej na np. poprzez realizację projektów edukacyjnych skierowanych do młodzieży mających na celu kształtowanie kontroli nad własnymi emocjami zarówno w przestrzeni wirtualnej, jak i kontaktach interpersonalnych

TABELA NR 7. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Społecznego Liceum Ogólnokształcącego w Dziwnowie

Ankietę wypełniło 37 uczniów w wieku od 15 do 19 lat.

Rok urodzenia ucznia	2004 19 lat	2005 18 lat	2006 17 lat	2007 16 lat	2008 15 lat
Liczba uczniów wypełniających ankietę z podziałem na wiek	5	11	14	5	2
Liczba uczniów, którzy doznali przemocy rówieśniczej z podziałem na wiek	0	5	9	3	0
Skala zjawiska z podziałem na częstotliwość jej występowania (do analizy wykorzystano dane dotyczące odpowiedzi zawierających określenie: rzadko, czasami, często. Pytania dotyczyły przewisk, krzyków, oczerniania, uderzania w twarz, plucia, gróźb, oszczerstw, działań wbrew woli, niszczenia rzeczy osobistych, eliminacji z grupy	Rzadko 0 odpowiedzi Czasami 0 odpowiedzi Często 0 odpowiedzi	Rzadko 8 odpowiedzi Czasami 5 odpowiedzi Często 1 odpowiedzi	Rzadko 12 odpowiedzi Czasami 10 odpowiedzi Często 4 odpowiedzi	Rzadko 2 Odpowiedzi Czasami 4 odpowiedzi Często 0 odpowiedzi	Rzadko 0 odpowiedzi Czasami 0 odpowiedzi Często 0 odpowiedzi
Ilość uczniów którzy doznali przemocy rówieśniczej ogółem	17 (46%)				

Wśród uczniów Społecznego Liceum Ogólnokształcącego w Dziwnowie na 37 (46%) ankietowanych uczniów 17 doznało przemocy rówieśniczej.

TABELA NR 8. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wolinie
Ankietę wypełniło 50 uczniów w wieku od 14 do 19 lat.

Rok urodzenia ucznia	2004 19 lat	2005 18 lat	2006 17 lat	2007 16 lat	2008 15 lat	2009 14 lat
Liczba uczniów wypełniających ankietę z podziałem na wiek	4	8	18	12	2	6
Liczba uczniów, którzy doznali przemocy rówieśniczej z podziałem na wiek	2	5	12	10	2	1
Skala zjawiska z podziałem na częstotliwość jej występowania (do analizy wykorzystano dane dotyczące odpowiedzi zawierających określenie: rzadko, czasami, często. Pytania dotyczyły przewisk, krzyków,	Rzadko 3 odpowiedzi Czasami 5 odpowiedzi Często 0 odpowiedzi	Rzadko 5 odpowiedzi Czasami 10 odpowiedzi Często 1 odpowiedzi	Rzadko 26 odpowiedzi Czasami 16 odpowiedzi Często 8 odpowiedzi <u>Jedna</u>	Rzadko 16 odpowiedzi Czasami 9 odpowiedzi Często 5 odpowiedzi	Rzadko 3 odpowiedzi Czasami 1 odpowiedzi Często 1 odpowiedzi	Rzadko 2 odpowiedzi Czasami 1 odpowiedzi Często 1 odpowiedzi

oczerniania, uderzania w twarz, plucia, gróźb, oszczerstw, działań wbrew woli, niszczenia rzeczy osobistych, eliminacji z grupy			<u>z odpowiedzi brzmiała „codziennie”</u>			
Ilość uczniów którzy doznali przemocy rówieśniczej ogółem	33 (66%)					

Wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wolinie na 50 (66%) ankietowanych uczniów 33 doznało przemocy rówieśniczej.

4.2. Analiza pytań otwartych

Ankieta, która została wypełniona przez uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu Powiatu Kamieńskiego zawierała również pytania otwarte. W celu przeprowadzenia analizy wykorzystano wprost cytowane odpowiedzi uczniów. Jest to świadomie zastosowany zabieg mający na celu przedstawienie skali problemu z którą zmierzają się realizatorzy programu.

Pytanie 1 - "Czy mówiłaś/mówiłeś o negatywnych zachowaniach innych uczniów wobec Ciebie rodzicom lub nauczycielom?"

- „nie”
- „tak”
- „tak, dobry kontakt mam z mamą”
- „tak obu”
- „zwykle tak, jednak zdarzało się że nie”
- „tak, mówiłem rodzicom”
- „nie zawsze”
- „rodzicom tak, nauczycielom nie”
- „jeżeli się zdarzały to tak, mówiłam o tym mojej starszej siostrze”
- „nie bo lepiej to załatwić samemu”
- „tak o wszystkim wiedzieli rodzice”
- „Nie, nie mówiłem. Nie dzieje się takimi informacjami”
- „tak, rodzice oraz nauczyciele zostali poinformowani”

Pytanie 2 - "Czy rodzice lub nauczyciele podjęli jakieś działania, a jeśli tak, to jakie?"

- „podjęli wystarczające choć pozorne małostkowe działania”
- „tak”
- „próbowali rozmawiać”
- „nie, ponieważ nie informowałem o tym”
- „tak, rozmowy”
- „nie”
- „nauczyciele nie, rodzice tak (rozmowy rodziców z nauczycielami)
- „tak postarali się wyjaśnić zaistniały problem”
- „tak, porozmawiali z tymi osobami”
- „chcieli ale ja prosiłam żeby tego nie robić”
- „żadne, bo nie mówiłam”
- „nie, ponieważ nie bardzo chciałam o tym rozmawiać lub żeby ktoś wiedział”
- „rodzice tak”
- „tak, rozmowa z rodzicami innych uczniów”
- „nie rozmawiałam”
- „wspierali słownie”
- „nauczyciel przeprowadził rozmowę między mną a kolegą, poruszył temat na zebraniu rodziców”
- „nie podjęli bo nie chciałam by ktoś prócz rodziców o tym wiedział”
- „tak rozmowa o wyjaśnienie sprawy która miała miejsce”
- „nie bo nie mówiłem”
- „nie”

- „tak, rozmowa z psychologiem”

Pytanie 3 - "Jeżeli nie informowałeś/informowałaś nikogo o negatywnych zachowaniach wobec Ciebie innych uczniów, jaki był tego powód?"

- „nie czułam takiej potrzeby”
- „nie chciałam sprawiać problemów rodzicom”
- „po prostu żyjemy parę lat razem trzeba się dogadać”
- „bo nie chciałam”
- „bo się bałam lub wstydiłam”
- „nie”
- „strach”
- „bałam się”

Pierwszą rozpatrywaną kwestią jest to, czy uczniowie szkół w jakikolwiek sposób informują o tym, iż są ofiarami przemocy, którą w tej analizie nie traktujemy jako szkolnych przepychanek oraz jeżeli tego nie robią to jaki jest tego powód.

Jak wynika z cytowanych odpowiedzi reakcja na przemoc jest bardzo różna. Uczniowie poszukują pomocy zarówno u rodziców, jak również nauczycieli. Mówiąc o tym oczekują od innych pewnego rodzaju reakcji na istniejący problem. Niestety są również uczniowie, którzy nie zgłaszają doznawanej krzywdy, ponieważ się wstydzą, boją się odrzucenia i niezrozumienia lub w skrajnych przypadkach odczuwają strach przed zbagatelizowaniem problemu lub wręcz z jego intensyfikacją. Niekiedy uczniowie nie mówią o tym co ich spotyka, ponieważ nie chcą nikogo martwić i zajmować swoimi problemami, co niestety może oznaczać, że nie ma w ich przestrzeni osoby, której mogą zaufać lub są osoby, które wcześniej zbagatelizowały pierwsze sygnały. Funkcjonowanie w szkole, wśród rówieśników od lat generuje różnorakie problemy między uczniami. Nie można jednak pozostawiać młodego człowieka bez pomocy w momencie kiedy próbuje odnaleźć się w środowisku szkolnym, kiedy ze względu na okres dojrzewania przechodzi przemiany wewnętrzne, kiedy szuka własnej tożsamości i drogi. Brak reakcji na doznawaną krzywdę jest podwójną jego dalszego funkcjonowania w dorosłym życiu.

4.3. Rekomendacje dla szkół

1. Budowanie silnych pozycji klasowych przywódców (wychowawca klasy):

- okazywanie zainteresowania sprawami uczniów (nie tylko dotyczącymi spraw szkolnych), wspieranie w trudnych sytuacjach życiowych.

2. Zajęcia integracyjne mające na celu budowanie więzi w klasie, praca w małych grupach.

3. Stosowanie techniki „przesadzania” – oznacza to kontrolowane i regularne przesadzanie uczniów w ławkach, tak aby każdy był niejako zmuszony do dzielenia ławki z każdą osobą z klasy. Stosowanie tej techniki ma na celu wzajemne poznawanie się oraz eliminuje zachowania dominujących uczniów.

4. „KRĘGI RADY” – zajęcia pozwalające na wymianę myśli dotyczących wspólnych spraw szkolnych np. wycieczek, jak również spraw, które spowodowały konflikt w klasie, eliminację ucznia z grupy rówieśniczej. Rekomendacja tylko w przypadku silnego lidera klasy (klasowy przywódca).

5. Reagowanie na agresję – szukanie pomocy dla ucznia poza szkołą, współpraca z jednostkami realizującymi zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy.

6. Stworzenie anonimowego systemu alarmowego – stworzenie możliwości anonimowego zgłoszenia występowania zachowań przemocowych w strukturze klasy, dla uczniów którzy wiedzą o trudnych sytuacjach, ale nie mają odwagi ich ujawnić.

7. Profilaktyka – realizowanie programów pomocowych.

8. Edukacja wszystkich pracowników szkoły w obszarze rozpoznawania symptomów osoby doznającej przemocy (np. wycofywanie się z aktywności szkolnej, jękanie, samotne spędzanie przerw, niedopuszczanie przez grupę, spędzanie przerw w pobliżu dorosłego, smutek i przygnębienie, skłonność do płaczu itp.),

9. Eliminacja ze szkoły głównego sprawcy przemocy i asystentów (naśladowcy głównego sprawcy).

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 2) osób doznających przemocy domowej,
- 3) osób stosujących przemoc domową,
- 4) świadków przemocy domowej,
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. bardzo dokładnie sklasyfikowała adresatów programu.

Osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec którego jest stosowana przemoc domowa,
- i) małoletni będący świadkiem przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Natomiast świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

VI. CELE PROGRAMU

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających

przemocy domowej na lata 2024-2026 jest odpowiedzią na sytuację w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Kamieńskiego. Cele programu zostały oparte na działaniach wielokierunkowych, zwiększających skuteczność podejmowanych działań (**TABELA NR 9**).

CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

- zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Kamieńskiego poprzez stworzenie interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- intensyfikacja działań profilaktycznych,
 - zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,
 - zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc,
 - zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

TABELA NR 9. Zadania, działania, realizatorzy oraz terminy realizacji

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Kamieńskiego	Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy poprzez zbieranie aktualnych informacji na temat rozmiaru problemu, Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”, Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,	Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, Żandarmerii Wojskowej, ochrony zdrowia, oświaty, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, jednostki organizacyjne prokuratury, jednostki oświaty podległe prowadzącym placówki oświatowe, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych lub grup diagnostyczno-pomocowych.	I i II półrocze roku
		Sporządzanie ankiet dotyczących świadomości mieszkańców Powiatu Kamieńskiego na temat przemocy	PCPR	Raz w roku
2.	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	Zamieszczanie w mediach, stronie internetowej oraz tablicach informacyjnych jednostek materiałów	KPP Prokuratura Zespoły Interdyscyplinarne Szkoły	na bieżąco, w okresie trwania Programu

		informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy na terenie powiatu	Przedszkola	
5.	Wzmacnianie umiejętności komunikacyjnych w zakresie rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy	Warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży	PCPR KPP	na bieżąco, w okresie trwania Programu
6.	Wzmacnianie kompetencji wychowawczych	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych	PCPR Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim i Wolinie	na bieżąco, w okresie trwania Programu
7.	Intensyfikacja indywidualnych oddziaływań do osób stosujących przemoc	-objęcie programami korekcyjno- edukacyjnymi dla sprawców przemocy - objęcie programami psychologiczno- terapeutycznymi dla sprawców przemocy	PCPR KPP SĄD KURATORZY	na bieżąco, w okresie trwania Programu
8	Monitorowanie osób po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego lub programu psychologiczno- terapeutycznego	Wymiana informacji między służbami	KPP	na bieżąco, w okresie trwania Programu
9	Stworzenie systemu wsparcia dla pracowników bezpośrednio wykonujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy	Organizacja szkoleń z zakresu diagnozy, monitoringu oraz ewaluacji działań podejmowanych wobec osób doznających przemocy	KPP Kuratorzy Zespoły Interdyscyplinarne Szkoly Przedszkola	I i II półrocze roku

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim. Program realizowany będzie przy współpracy instytucji i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy tj.:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim, Wolinie, Golczewie, Świerźnie, Dziwnowie i Międzyzdrojach,
- zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego,
- komisji rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego,
- Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamieniu Pomorskim,
- Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim,

- Prokuratury Rejonowej w Kamieniu Pomorskim,
- poradni psychologiczno-pedagogicznych z powiatu kamieńskiego,
- placówek oświatowych z powiatu kamieńskiego,
- ośrodków zdrowia z powiatu kamieńskiego,
- organizacji pozarządowych, Kościoła, związków wyznaniowych.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 będą środki z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, środki z budżetu Powiatu Kamieńskiego oraz środki pozabudżetowe z programów krajowych i unijnych.

IX. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej realizowany będzie w latach 2024-2026.

Celem monitoringu jest ocena realizacji Programu - celów i zadań w nim wyznaczonych i będzie dokonywana co najmniej dwa razy do roku. Oparta będzie na zbieraniu przez wskazane podmioty danych statystycznych i sporządzaniu corocznych sprawozdań.

Program jest dokumentem otwartym i jego uzupełnianie i poszerzanie o nowe cele i zadania jest możliwe w każdym czasie, o ile okaże się to konieczne i celowe.

X. Baza teleadresowa instytucji udzielających wsparcia osobom dotkniętym przemocą na terenie powiatu kamieńskiego (TABELA NR 10)

L.p.	Rodzaj instytucji	adres	Rodzaj wsparcia
I	Kamień Pomorski		
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	72-400 Kamień Pomorski ul. Wolińska 7 b tel. : 91 38 233 86 sekretariat@pcprkamienpomorski.pl	- koordynacja działań instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - poradnictwo pedagogiczne; - mediacje; - praca socjalna
a.	Regionalne Pogotowie Kryzysowe	72-400 Kamień Pomorski ul. Szpitalna 10 tel.: 690 665 907 e-mail: sekretariat@pcprkamienpomorski.pl	- poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo pedagogiczne; - grupy wsparcia; - zajęcia psychoedukacyjne; - pomoc prawna; - terapie pedagogiczne i psychologiczne; - interwencja kryzysowa;

			- indywidualne konsultacje
2.	Lokalny punkt pomocy osobom pokrzywdzonym - stowarzyszenie „SOS dla Rodziny”	72-400 Kamień Pomorski ul. Garncarska 4 tel.: 663 606 609	- poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - interwencja kryzysowa; - indywidualne konsultacje
3.	Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna	72-400 Kamień Pomorski ul. Wolińska 7 b tel.: 91 38 207 73 e-mail: sekretariat@pppkamien.pl	- poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo pedagogiczne; - indywidualne terapie;
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej	72-400 Kamień Pomorski ul. Kopernika 26 tel.: 91 38 227 79 e-mail: sekretariat@opskamien.pl	- praca socjalna; - pomoc finansowa; - interwencje; - rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia
a.	Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	72-400 Kamień Pomorski ul. Kopernika 26 tel.: 783-401-170	- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; - konsultacje; - rozmowy wspierające; - informowanie o dostępnych formach wsparcia
5.	Poradnia Leczenia Uzależnień	72-400 Kamień Pomorski ul. Kopernika 26 tel.: 603 360 757	- terapia indywidualna; - terapia grupowa
6.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	72-400 Kamień Pomorskiego ul. Stary Rynek 1 tel.: 91 38 21 142 e-mail: um@kamienpomorski.pl	- działalność profilaktyczna; - interwencja; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - procedura „Niebieskiej Karty”
II. Gmina Dziwnów			
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	72-420 Dziwnów ul. Mała 3 tel.: 91 38 13 786 e-mail: ops@dziwnow.pl	- praca socjalna; - udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia; - pomoc finansowa; - pomoc psychologiczna; - pomoc prawna
a.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	72-420 Dziwnów ul. Mała 3 tel.: 91 38 13 786 e-mail: ops@dziwnow.pl	- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; - konsultacje; - rozmowy wspierające; - informowanie o dostępnych formach wsparcia
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	72- 420 Dziwnów ul. Szosowa 5 tel.: 501 958 770 e-mail: komisja.aa@dziwnow.pl	- działalność profilaktyczna; - interwencja; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - procedura „Niebieskiej Karty”
III. Gmina Golczewo			
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	72- 410 Golczewo ul. Zwycięstwa 25 tel.: 91 32 717 88	- praca socjalna; - udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia;

		e-mail.: sekretariat@opsgolczewo.pl	- pomoc finansowa; - interwencja; - procedura „Niebieskiej Karty”
a.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	72-410 Golczewo ul. Zwycięstwa 25 tel.: 91 32 717 88 e-mail.: sekretariat@opsgolczewo.pl	- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; - konsultacje; - rozmowy wspierające; - informowanie o dostępnych formach wsparcia
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	72- 410 Golczewo ul. Zwycięstwa 25 tel.: 91 38 60 127 e-mail: zastepca@golczewo.pl	- działalność profilaktyczna; - interwencja; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - procedura „Niebieskiej Karty”
IV. Gmina Międzyzdroje			
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	72-500 Międzyzdroje ul. Plac Ratuszowy 1 tel.: 91 32 80 311 e- mail: ops@ops.miedzyzdroje.pl	- praca socjalna; - udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia; - pomoc finansowa; - interwencja; - procedura „Niebieskiej Karty”
a.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	72-500 Międzyzdroje Plac Ratuszowy 1 tel.: 91 32 80 311 e- mail: ops@ops.miedzyzdroje.pl	- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; - konsultacje; - rozmowy wspierające; - informowanie o dostępnych formach wsparcia
b.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	72-500 Międzyzdroje Plac Ratuszowy 1 tel.: 91 32 80 311 e- mail: ops@ops.miedzyzdroje.pl	- działalność profilaktyczna; - interwencja; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - procedura „Niebieskiej Karty”
2.	Poradnia Leczenia Uzależnień	72-500 Międzyzdroje ul. Cypriana Kamila Norwida 7 tel.: 506591164 e-mail: motywacjadzialanie@o2.pl	- terapia indywidualna; - terapia grupowa
V. Gmina Wolin			
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	72-510 Wolin ul. Prosta 1 tel.: 91 32 61 176 e-mail: ops@gminawolin.pl	- praca socjalna; - udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia; - pomoc finansowa; - interwencja; - procedura „Niebieskiej Karty”
a.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	72-510 Wolin ul. Prosta 1 tel.: 91 32 61 176 zespolinterdyscyplinarny@gminawolin.pl	- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; - konsultacje; - rozmowy wspierające; - informowanie o dostępnych formach wsparcia
2.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	72-510 Wolin ul. Prosta 1 tel.: 91 32 62 170	- terapia indywidualna; - terapia grupowa
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	72-510 Wolin ul. Zamkowa 23 tel.: 00 024 765 500 024 738 e-mail: slocki@gminawolin.pl	- działalność profilaktyczna; - interwencja; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - procedura „Niebieskiej Karty”
4.	Poradnia	72- 510 Wolin	- poradnictwo psychologiczne;

	Pedagogiczno-Psychologiczna	ul. Kolejowa 1 tel.: 91 32 61 490 e-mail: poradnia.wolin@idsl.pl	- poradnictwo pedagogiczne; - indywidualne terapie;
VI. Gmina Świerzno			
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	72- 405 Świerzno ul. Długa 14 c tel.: 91 38 28 169 e-mail: sekeretariat@opsswierzno.pl	- praca socjalna; - udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia; - pomoc finansowa; - interwencja; - procedura „Niebieskiej Karty”
a.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	72- 405 Świerzno ul. Długa 14 c tel.: 91 38 28 169 e-mail: sekeretariat@opsswierzno.pl	- realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; - konsultacje; - rozmowy wspierające; - informowanie o dostępnych formach wsparcia
b.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	72- 405 Świerzno ul. Długa 14 c tel.: 91 38 28 169 e-mail: sekeretariat@opsswierzno.pl	- działalność profilaktyczna; - interwencja; - poradnictwo psychologiczne; - poradnictwo prawne; - procedura „Niebieskiej Karty”

Źródło: Opracowanie własne

XI. SPODZIEWANE EFEKTY

Zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

1. zwiększenie świadomości mieszkańców Powiatu Kamieńskiego w zakresie rodzajów przemocy,
2. zwiększenie skuteczności działań podejmowanych przez przedstawicieli instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy,
3. wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej,
4. uwrażliwienie społeczności lokalnej na sygnały o stosowaniu przemocy w najbliższym otoczeniu,
5. zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej.

XII. SPIS TABEL

Tabela nr 1. Charakterystyka obszarów

Tabela nr 2. Dane statystyczne z Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego

Tabela nr 3. Dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 4. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 5. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 6. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Benicach

Tabela nr 7. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Społecznego Liceum Ogólnokształcącego w Dziwnowie

Tabela nr 8. Diagnoza zjawiska przemocy wśród uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wolinie

Tabela nr 9. Zadania, działania, realizatorzy oraz terminy realizacji

Tabela nr 10. Baza teleadresowa instytucji udzielających wsparcia osobom dotkniętym przemocą na terenie powiatu kamieńskiego

XIII. BIBLIOGRAFIA

Joanna Węgrzynowska Profilaktyka agresji i przemocy rówieśniczej w klasie Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2021

